

İNSANIN MANEVİ GELİŞİMİNE DAİR ÖĞÜTLER

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn. İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasîli ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

a. İstiğfarın Önemi

Kâle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem.

حُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنٍ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
وَحُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنٍ سَهَرَتْ سَهَرَتْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ

Hurrimeti'n-nâru alâ aynin beket min haşyetillâhi, ve hurrimeti'n-nâru alâ aynin sehirat fî sebîlillâh.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl.

Bu hadîs-i şerîf geçen derste de biraz bahsetmiştik. Bugün tekrar da daha hoşuma gitti. *Hurrimeti'n-nâr*. Cehennem var ya adı nâr. O cehennem haram kılınmış, *alâ aynin*, bir göz-lere ki, yani o gözün sahiplerine demek. O insanlara ki, *beket min haşyetillâhi* Allah korkusundan nâşî ağlıyorlar. Hatalarını, kulluktaki vazifelerini, layığı vecihle yapamadıklarından dolayı ve bazı hataları da irtikâp ettiklerinden dolayı ağlıyorlar, müteessir oluyorlar. Bu ağlayan gözleri Cenâb-ı Hak ateşte yakmayacak.

Ağlamak kolay bir şey değil. İnsan bir sıkıntı görürse, ıstırab görürse, bir darlık görürse, mecbur ağlıyor. “Aman Ya Rabbi!” diye-rekten. Başımızda olan şeyler.

Bugün tesadüf, radyoda çocuklara Çanak-kale'yi anlatıyordu bir ihtiyar. Kim bilemedim. Dinlerken gayri ihtiyari gözlerimden yaşlar aktı. Gayri ihtiyar. Çünkü o günün acılarını gördük de tekrar bu hatırın böyle söylemesi, içe-riden bir sızı demek yaptı, gözümde yaşları getirebildi. Başka zaman ağlayamıyoruz. Buradaki ağlayışın sebebi, düşünürsek o eski zamandaki hatıraların yenilenmesi oluyor. Bugün orada bir merasim var herhalde. Ben öyle hatırıma geliyor ki, bütün Müslüman kardeşler, ne

olacak senede böyle bir gün böyle bir ihtiyara zahmet edip, harekette bereket var, gidip oraları bir görmeli. Görmeli de bugünkü devlete teşekkür etmeli. Elhamdülillah Allah bugün ne rahat, ne iyilik, ne güzellik, ne selamet, saadet verdi. O gün memleket ateş içinde nasıl yanıyordu oraları.

Bizim bir kumandan var, bir saatte 60 bin top atmış. 60 bin mermi ne demek efendi? Bir tanesi bir memleketi yıkıyor. 61 tanesi, orası küllüğe dönmüş. Küllüğe döndükten sonra artık bunlarda hayır kalmadı diyerekten askerini yürütüyor. Yürütüyor ama Mehmetçiğin göğsü bu 60 bin değil, 60-600 bin tane olsa para etmiyor. Süngüsüne dayanıp Allah dediği vakitte düşmanı gene denize kadar kovalıyor. Bunu kovalatan iman, elhamdülillah bugün de o iman. Onun için oraların bir, mesela bunu dinlemek başka, gazeteden dinleriz, kitaplardan okuruz, dinleriz. Ama bir de oraya gidip de insan öyle bir temaşa etse ki buralarda 250 bin tane aslanlarımızı oraya gömmüşüz biz. 250 bin ne demek? Bir memleketin halkı demek arkadaş. Bursa'nın nüfusu 240 bin, baktım bu sefer giderken. 240 bin kişilik, memleket çok kalabalık demek. Ama orada gömülmüş toprağın altında

bu kardeşler. Hepimizin amcası, dayısı, akrabası. Şimdi onlar gözümüzün önünde ölünce gayri ihtiyarı ağlıyoruz, vah vah diye. Ama hepimizin akıbeti bu ölüm. Hepimizi bekleyen bu ölüm. Bu ölümden kurtulmaya kimsenin eline bir çare yok. Er geç bu ölüm gelecek. Onun için oradan geçenlerde de söylemiştim ama tekrar söyleyeyim.

2 tane mi, 3 tane mi, 4 tane mi asker ağlıyor mütemadiyen. Ağlıyorlar.

Kumandanları soruyor, niçin ağlıyorsunuz? Ya evinizden, barkınızdan ayrıldığınızda mı ağlıyorsunuz? Yoksa çoluk çocuğunuza mı ağlıyorsunuz? E aç değilsiniz, az çok şeyler veriyoruz. Yoksa düşmandan, korkunuzdan mı ağlıyorsunuz? En nihayet diyorlar, hayır efendim hiçbir şeyinden değil. Yalnız kaçıtır harbe giriyoruz da öyle şehit olamadık diyor. Şehit olmadığımızı ağlıyoruz diyor. E İslâm'ın bu akidesi olduktan sonra öyle üç gülleyle, beş gülleyle, üç toplan, beş toplan, yüz tanesi gelse ne olacak? Yine elhamdülillah sabır insanı muzafferiyete götürür, selamete eriştirir. Şimdi buradan. *Hurrimeti'n-nâru alâ aynin beket min haşyetillâhi*. Allah korkusundan ağlıyorsun ama. Anan ölmüş, baban ölmüş,

efendim yahut başka bir ıstıraplar gelmiş ağrı-
lar, sızılar, ondan dolayı ağlıyorsun. O ağlama
değil bu. Bu ağlama sırf Allah'tan korktuğu için,
yarın benim huzur-u Rabbu'l Alemin'de ne
yüzle onun karşısına çıkacağım diyerekten ağ-
lıyor. Bu kadar hatalarla onun karşısına nasıl
duracağım diye, bu düşüncelerle tesir yapıyor.
İçerisine başlıyor gözleri, hüngür hüngür ağla-
maya. Bu ağlayan. *Beket min haşyetillâh*. Birisi
bu.

*Ve hurrimeti'n-nâru alâ aynin sehirat fî
sebîlillâh*. Bu da sabahlara kadar yahut gece
bir kısmına uymuş sabahın şafağına yakın bir
zamanlarda kalkmış, Allah'a yalvararak ve
günahlarını önüne koyarak hatalarını, ku-
surlarını nasıl yaptım ben bunları diyerekten
pişmanlıklar duyaraktan ağlıyor. İkinci gözde
bu. Yani ikinci insan da bu.

Birincisi böyle hatalarından dolayı ağlıyor,
korkusundan, birisi de seherleri kalkmış istiğfar
ederek ağlıyor. İstiğfar, ağlamasa da burada
ağlamak şart değil istiğfarda. Sabahleyin seher
vakitlerinde kalkmış, uyanık. O uyanık halinde
istiğfarlarla meşgul. Tövbelerle meşgul, na-
mazlarla meşgul, tesbihlerle meşgul. O

vakitte, maksat o vakitte uyanık olmak. Seher vaktinde uyanık olmak.

Affedersiniz, köpek çok doğurur derler. Fakat nesli pek olmaz işte. Çabuk, yoksa tatlı olmaz. 6 tane, bir tane burada 9 tane doğurmuş. Çoktu. Fakat yaşamıyor. Fakat koyun az yavruluyor, 1 veya 2 yavruluyor. Fakat kesile kesile bitmiyor. Elhamdülillah hepimizi doyuruyor. Fakat sabahın seherinde koyun uyumaz. Köpek uyur. Akşama kadar har har bağırır, sabahleyin uyur. Bir şey değil. Seher vaktinde uyumak kadar büyük gaflet olmaz. Onun için akşamdan sen işini bitir, yatsı namazını kıldın mı, Allah! Hemen abdestini al, namazını taze kıl, yat yatağına. Dinlensin vücudun, kalk seher vaktinde, Allah! Ses yok, seda yok, gürültü yok. O zaman da Allah'a yalvar. Tövbe et, istiğfar et, tesbih çek, namaz kıl, Kur'an oku, ne yaparsan yap. Bu seher vaktinde olan ibadet, çok makbul, ateşten seni kurtarıyor.

Bu, Ahmed b. Hanbel'in, Taberânî'nin, Hâkimin, Ebi Reyhane'den rivayeti. Taberânî ile gene Hâkimin, rivayetlerinden ilave olarak.

وَحُرِّمَتِ النَّارُ عَلَى عَيْنٍ غَضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ أَوْ

عَيْنٍ فُقِئَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

Ve hurrimeti'n-nâru alâ aynin ğaddat an mehârimillâhi. Yine bir kimse var ki cehennemden kurtulacak, cehennem onu yakmayacak. O bahtiyar da haramlara karşı gözlerini yuman insanlar. Haramlara karşı gözlerini yumup kendilerinin iffetlerini muhafaza etmeye çalışan bahtiyarlar.

Malum ya ibadet iki kısım oluyor. Birisi namaz, oruç gibi. Birisi de haramlardan kaçmak, o da ibadettir. Haramlardan sakınmak, kaçmak, o da ibadettir. Bu haramlardan kaçmakla sakınmak da kolay bir şey değildir. Şimdi bunu teşbih ederseniz, ben bunu tayyarenin benzinine benzettim. Tayyarenin benzini. Tayyarenin benzini pis olursa, uçamaz, uçarsa da yukarı pat pat pat der, aşağı iner, yuvalanır aşağıya. Bu haramlarla olan ibadet, karışık ve haramlarla kazanılan rızık, insana ne uçurur ne de yürütür. Karada gidiyorsa pat pat der kalır, gökte uçuyorsa pat pat der aşağı düşer. Sebebi benzin pis.

Gıda pis olursa, haramlarla taayyüş olursa, haramlarla beslenmiş olursa, o haramlarla

beslenen içki satıyor, kumar oynuyor, hırsızlık yapıyor, rüşvet yapıyor, gasp alıyor. Birçok yolları var işte. Hangisi olursa, meşru değilse, hile ile hurda ile yapılan kazançlar, pis benzin gibi makinenin içerisine koydun, benzinin var, araban var, tayyaren var dersin ama yukarı, yukarıya çıkar çıkmaz, paldır küldür aşağı iner. Bu, ahiret korkusunu tesbih et. Ben nasıl besleniyorum? Nasıl yaşıyorum? Allahu Teâlâ'nın istediği gibi miyim? Yoksa şeytanın istediği gibi miyim? Bu korkunun karşısında ağlıyor ve gözlerini yumuyor. Niçin yumuyor gözlerini?

Çünkü Allahu Teâlâ Kur'an'a da “gözlerinizi yumun” diyor. Niçin?

Gözler vasıta. Demirden kafes içerisine soksan para etmez.

Vücut meydanda oldu mu, gözler meydana çıktı mıydı bu haramı irtikâp ettirecek mecburi bir süreçte. Ateşle su yan yana olur mu? Ya su ateşi söndürecek ya ateş suyu söndürecek. Hangisi galipse. Onun en iyisi ateşle suyu ayırmak. Barutla ateşi ayırmak. Barutla ateş yan yana geldiğinde mutlaka patlak olacak. Onun için ayrı ayrı tutulacak. Ne yapmak bunun çaresi? Gözü yummak. Allah bize de diyor yumun,

onlara da diyor yumun. Yani kendinizi, birbir-
lerinize göstermeyin demek.

Ev aynin fükiet fî sebîlillâh. Erat muhare-
beye gitmiş. Muharebe meydanında bir ok, kur-
şun, bir şey rast gelmiş, gözü çıkmış. *Fî
sebîlillâh.* Yahut çok çalışıyor, okuyor, okumak
suretiyle ışık kâfi gelmiyor yahut gözünün nuru
kâfi gelmiyor, gözlere hastalıklar geliyor, göz
görmez oluyor. Okumak suretiyle, *fî sebîlillâh.*
Bunlar da cehennemden kurtulacak insanların
meyanındadır. Onun içindeki bir gece, bir
gece, leyle bir gece. Bir gece gerek bir karada
gerek denizde gerek havada Allahu Teâlâ'nın rı-
zası için bekçilik yapmak gerek gönlünün bek-
çiliğini gerek düşman bekçiliğini yapmak.

أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ لَيْلَةٍ قِيَامُ لَيْلِهَا وَصِيَامُ نَهَارِهَا

*Efdalü min elfi leyletil kıyamu leyliha ve
siyamu nehariha.* Gündüzünün orucuyla, gece-
sinin de kıyamıyla beraber yapılan ibadetler-
den, nafile ibadetlerden, nafile ibadetlerden,
efdal olduğunu söylüyorlar, bu uyanıkların.

Nasıl uyanık olursan ol, yalnız Allah yo-
lunda ol.

b. Allah'a Teslimiyet

حَسْبِيَ رَجَائِي مِنْ خَالِقِي وَحَسْبِيَ دِينِي مِنْ دُنْيَايَ

Hasbî raca'i min hâlikî ve hasbî dinî min dünyaya.

Hasbî bir tesbihtir. *Hasbîyallah*. *Hasbî* bana yeter diyor. Bana *kâfi*. Ney?

Recâ, ümitlerim. Nedir o ümitlerim? İbadet ediyorum. Taat ediyorum. Allah'ın rızasını tahsile çalışıyorum. Umuyorum ki bunlar indi ilahiye'de makbul olur ve ben bunlarla cennete girerim. Bu ümit makbul bir ümit. Allah yolunu günahlardan kendimi saklıyorum.

Ve O'nun emrettiği ibadetleri yapıyorum. Haramlardan da korkup kaçıyorum. Ümidim Allah'tandır ki beni affeder, beni cennetine intikal eder. Fakat bu iman tohumu diyorlar buna. Bu iman tohumunu atmadan mahsul beklemek ne kadar abesse, tohumu atmadan mahsul beklemek ne kadar abes boş bir şeyse, ibadat-u taat etmeden de Allah'ın rahmetine ummak bu kadar boş.

Senin vazifenin kulluğunu yapacaksın. Yaptıktan sonra Allah'a ümit edip bağlanacaksın ki, Ya Rab! kabul et dergâhında sana layık ben ibadet etmeye de layık değilim, kudretim

de yok, kâfi dediğin ama aczinle beraber yaptığın bu ibadeti kabul et de beni affet. Ve beni cennetine intikal ettir ve rızanı bana ihsan eyle. Umulur bu.

Tohumu attım ama az çok bir şey verecek. Atılmıştır tohum. O atılan tohuma mukabil Cenâb-ı Hak bir lütfedecek. Şöyle bir hikâye hatırıma geldi. Musa aleyhisselam'ın devrinde bir adam, Musa aleyhisselam Cenâb-ı Hakk'la münacata gidiyor.

Geçmiş önüne demiş ki Ya Musa! Şu yer benim. Acaba Allahu Teâlâ bu yerden bana bir mahsul verecek mi? Çöl yer malum ya, dağlık mağlık. Sor bakalım demiş. Bunu konuşurken sor Cenâb-ı Hakk'a ne diyecek. Cenâb-ı Hakk'a sormuş. Orada mahsul olmaz demiş. Ama adama söylememiş zannedersenem yahut söylemiş. Adam uğraşmış, uğraşmış, çalışmış, toprakları eşelemiş, işte sularını getirmiş, bilmem ne yapmış falan. Çok güzel mahsul olmuş.

Demiş Ya Musa, sen Rabbine sordun da bana vermeyecek dedi ama bak demiş. Bak. Cenâb-ı Hakk'a söylemiş Musa aleyhisselam diğer bir münacatında. Demiş Ya Musa, çalışana vermemek benim şanıma yakışır mı demiş? Çok

çalıştın demiş. Çalışana vermemek benim şanıma yakışır mı?

Biz çalışırsak her şeyi verecek. Biz Yahudi'ye kabahat buluyoruz çalışıyor herif diyoruz. Biz Allah'ın kulu değil miyiz? Biz Allah'ın en güzel bir kuluyuz. Ekremü'l mahlûkatız.

Demin kardeşim birisi bana bir koku verdi. Hatırıma geldi koku, bizim gül yağ kokusu. Dedim bu bir ot, bir nebat, bir çiçeğin kokusu bu. Alelade çiçek bizim yanımızda sıfırdır. Çiçek bizim yanımızda sıfırdır. Ekremü'l mahlûkat ve mevcudatız. Allah'ın en sevgili kulları insanlardır. Allah bizi en güzel mahlûk olarak yaratmış yeryüzünde. Hiçbir şeye benzemez. Bu güzelliğimizle şu ot kadar kokumuz olmazsa bizim, neye yararız biz?

Şu ot bize bir koku veriyor, bir neşe veriyor, bir zevk veriyor ve ona sarılıyoruz, para da veriyoruz, alıyoruz. Bir mü'min ki imanıyla beraber bu koku kadar kıymeti olmazsa o mü'minin ne kıymeti olur?

Herkes aman şerrimden sakınayım diyor, pis kokular gibi. Sokulmasın yanıma diyor, gelme yanıma diyor, gitmek gelmek de istemiyor çünkü kokusu fena, pis koku. Onun için aziz kardeş, çok uyanık olmak lazım. Cuma günü

hatırıma geldi. Geçen de söylemiştim, bugün yine tekrar edeyim. Bu dualar Cenâb-ı Peygamber'in duası.

Diyor ki:

إِذَا تَشَهَّدَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنْ أَرْبَعٍ

İzâ teşehhâde ehâdukum fel yesteiz billâh min erbâin.

Siz namazda, teşehhüde oturduğunuz vakitte, Allah'a şu dört şeyden sığının. Şu dört şeyden Allah'a sığının.

Fel yesteiz.

Nedir Ya Rasûlallah?

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ

Allahümme innî euzbike min azabi cehennem. Bundan sığının Allah'a. Çünkü o seni yakmayacak olan, gözlerinin yaşlarını akıttığın vakit seni yakmayacak olan cehennem, hazırlanmış duruyor o. Hazırlanmış duruyor, yaratılacak değil, yaratılmış. Bizden evvel yaratılmış, orada bekliyor, ateşler içerisinde.

Azabı çok müthiş. Çeşitli azapları var. Yalnız kızgın fırın değil. Envai çeşit mikroplar, envai çeşit muzır mahlûklar, yılanların her birisinin çeşidi, akreplerin her birisinin çeşidi, eza verecek mahlûkların sayısı yok. Bunların

içerisinde insan inleyecek, ölmeyecek ama. Ölüm de yok. Hani insanı yılan ısırır, akrep ısırır yahut ateşte yanar ölür, kurtulur gider. Burada ölüm yok. Azap daima yenilenmekte ve devam etmekte. Bu dayanılır şey mi?

Konuşma var, muhabbet var, görüşme var, yani hayat var, gidip gelme var. Fakat ıstırap içerisinde, acılar içerisinde. Dayanılmaz bir hal. İşte o azabı cehennemden kendinizi korumak için teşehhüdünde de ondan sığınmayı unutmayın. Ne yapacaksınız?

Seherlerde kalkıp yalvaracaksınız ve seni o cehenneme sürüklemek istenilen hallerden kendini uzak tutacaksınız. Cehenneme neler götürür insanı?

Allah'ın emirlerine isyan. Günahları irtikâp, küfrü mucib olan halleri işlemek, en nihayet insanı cehenneme sürükleyen şeylerdendir. E bunlardan korunmak için herhalde demek ki ağlamak, sızlamak, yalvarmak iktizasından Cenâb-ı Peygamber namazınızda dahi Allah'a sığının cehennemden azabından buyurmuş.

Bu hadîs-i şerîf Pakistan taraflarında daha kuvvetli olarak gitmiş ve orada vücubhalinde muhakkak namazda okunmasını bizim nasıl ki

ettehiyyatü okuyoruz, onlar da okunmasını böyle müştahden görmüşler.

Tavus isminde bu hadîsi rivayet eden bir ravi çocuğu namaz kılıyormuş. Namaz kıldıktan sonra demiş ki oğlum bu duaları okudun, sığındın mı Allah'a? Yok baba okumadım. Öyleyse namazı yeniden kıl demiş. Çünkü çok büyük fitne. Azâb-ı cehennem arkasından da azâb-ı kabir var. Kabre girmedik.

Adam ne olacak hoca efendi? Nefes bitti, iş bitti. Nefes bitti, iş bitti değil. Adamın Müslümanlıkta yeri yok arkadaş. Nefes bitti, iş bitti diyen adamın Müslümanlıkta yeri yok. Ne yaparsa yapsın. Başını secdeden kaldırmasa heva.

İman olmadı. İman öldükten sonra ahirete, ahirete inanmakla tamam olur. Ahirete imanla öldükten sonra azâb-ı kabirde var, cehennem azâbı da var, mizanda var, tartılacak, hesap kılınacak, cenneti de var, cehennemde var. İman bunlarla tamam olur. Yoksa lâ ilâhe illallâh demekle iman tamam olmaz. Onun için azâb-ı cehennemden ve azâb-ı kabirden sığınmak mecburiyetindeyiz Allahu Teâlâ'ya.

Canım hoca efendi öldük, işte bitti, hareket kesildi. Götürüp gömüyorlar mezara. Evet,

götürüp gömüyorlar mezara. Ama Allah göstermesin hepimize iyiliklerle, hüsnü hatimeler nasip etsin. Oraya girdikten sonra, bizim dilimiz yok tabi anlatacak onu artık halimize ama büyüklerden, peygamberlerden ve Kuran-ı Azîmuşşan'dan, hadîs-i şerîflerden, iktibas olunan haberlere göre o azâb-ı kabir mevcut. O nasıl olacağını ancak oraya girdikten sonra insan anlayacak. Şimdi burada belki masal gibi gelir. Ama o azâb-ı kabri Cenâb-ı Peygamber diyor ki sığın ondan Allah'tan.

Daha ötesi var mı?

Ötesi yok. Bir de sığın, *min fitneti'l-hayati ve'l-memât*. Dünya ve ahiretin fitnelerinden de Allah'a sığın. Ne olacak işte, fitneler o kadar çoktur ki seni Allah'ın yolundan alıkor. Rızık lazım dersin, ekmek parası lazım dersin, ev lazım dersin, çoluk çocuk evlenecek dersin. Birçok şeyleri öne korsun. Bunlar için çalışmak lazım ve bu çalışmaların neticesinde ömür tabi yetmez.

Sabahleyin kalkacaksın, yorulmuşsun, kalkamıyorsun. Öğlen namazı gelecek, iş var yapacaksın, olmuyor. İkinci vakti işin daha kesib vakti, yine olmuyor. Akşamüstü yorgun gelmişsin, yatsıya da gelemiyorsun. Niçin?

Fitneyi dünya istila etmiş, Allah'ı unutmuş insan. İbadetleri untabilmiş. İşte bunların şerrinden Allah'a sığınmak lazım. Ki Allah rızıkla kolaylık verir, yorulmadan verir, bu kadar kendini telef etmezsin, ibadete vakit bıraktırır, fiilan hepsi güzel olur. Bundan da sığınacak.

Bir de. *Min fitneti'l mesîhi'd-deccâl*. O deccâlin de şerrinden, fitnesinden Allah'a sığınmak lazım ki, deccâl çok. Deccâl'in tabiri de vardır. Bu deccâl var ki kulu Allah'tan ayıran ve kulu Allah'tan uzaklaştıran fiillerin sahipleri. Ki insanı ibadetten, taattan, şundan, bundan alıkoyarlar. İşte bunlardan da sığınmak mecburiyetindeyiz. Allah cümlemizi muhafaza eylesin.

Onun için Cenâb-ı Peygamber, *hasbî racâi min hâlikî, ve hasbî dînî min dünyâyê*. Gerek dünyaya ait, gerek ahirete ait olan bu hallerden Cenâb-ı Vacibül Vücut Hazretleri'ne sığınarak tohumunu atarsın. Köylümüzün hali iyidir. Atar tohumunu, Allah'a sığınır. Allah'a bırakırsın. Yağmurunu verirse güzel mahsuller olur, sevinir.

Sen yaparsın. Allah ne verirse ona da şükredersin.

Şimdi bu yok. Okursan okursun. Rabbena Atinâ'dan sonra. Rabbena Atinâ'dan evvel

okursun. Salavâtlarını okursun. İstersen Rab-bena atinâ dediğin vakitte bunu da okursun, ilave edersin.

حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ أَمَانُ كُلِّ خَائِفٍ

Hasbiyallâhü ve ni'me'l-vekîlü emânü külli hâifin.

Külli hâifin. Dünyaya ve ahirete müteallik ne kadar korkular varsa gerek dünyaya müteallik gerek ahirete müteallik ne kadar korkular varsa, o korkuların hepsine *hasbiyallah*, Allah bana yeter. *Ve nîme'l-vekîl*, o benim ne güzel vekilimdir.

Ona teslim oldun mu? Ona teslim oldu mu, teslimlik kolay değil ha, ona teslim oldu mu, kâfî her işine. Dünya işlerine de, ahiret işlerine de. Onun için her gün *Hasb-i rabbi cellellâh* derler. *Hasbiyallah* derler. *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah*. Bunları yüzer kere okumayı insan ihtiyat edinmeli ve dilini alıştırmalı.

Bu, Ashâb-ı kirâm, radiyallahu anh hazretleri eski zamanlarında, malum Müslümanlık zayıf, daha az, düşman çok geliyor. Dediler ki o fitneciler, bakalım düşman şimdi çok büyük kuvvetle geliyor, ne yapacaksınız bakalım. Bedir de galip geldiniz ama oldu o bir kere. Şimdi

çok kuvvet geliyor, ne yapacaksınız dediler. Bir korku veriyorlar içeriye. Müslümanların şeysi, *Hasbunallah* dedi. Allah var ya bizimle. İster-seniz daha toplanın dünyayı da arkanıza alın gelin.

Hasbinallah, Allah. Mülkün sahibi, kuvvet kudretin sahibi, biz O'nun kullarıyız. O bize yine nasıl olsa yardım edecek, sizi şaşırttıracak, yine mağlup olacaksınız. *Hasbiyallah ve nime'l- vekil*. Çok güzel bir duadır. Daima Allah, kul Allah'ına teslim olmalıdır.

c. İslam'da Güzel Ahlâk

حُسْنُ الصَّوْتِ زِينَةُ الْقُرْآنِ

Hüsnü's-savti zînetü'l-Kur'âni.

Güzel ses. Kur'an'ı herkes okur. Fakat güzel sesle okuyan, yanık bir sesle okuyan insanın okuduğu Kur'an'a doyulmaz. Hepimiz okuyoruz Kur'an'ı ama Allah kullarına da hepsine ayrı ayrı şey vermiştir, Cenâb-ı Hak. Lütufları vardır. Bazı insanın sedasında, edasında çok güzellikler vardır. Okudu mu, bak adeta bayılacağı gelir.

Bir sefer Harem-ı Şerif'te iki hafız gelmiş Mısır'dan, *İnnâ fetehna*'yı okuyorlar. Yani insan neredeyse bayılacak. Neredeyse bayılacak. O

kadar güzel okuyorlar. Öyle güzel Kur'an okumalar zînetü'l-Kur'ân Kur'an kendisi ziynetli, fakat ses de ona bir kat daha ziynet veriyor. Onun için Kur'an okurken mutlaka okuyup da geçmemeli, biraz da sesi ve sedayı düzeltmeye gayret etmeli, bhusus gençler arasında. Bazı gençler, yaşlılar bunu beceremez. Ama gençlikte bu talim olunarakdan bir yol. En güzeli tecvidi bellemek. Tecvitle okunması için. Tecvitle okunan güzel Kur'an, ses de ona uygun oldu muydu doyum olmaz ona.

حُسْنُ الْمَلَكَةِ يُمْنٌ وَسُوءُ الْخُلُقِ شُومٌ وَطَاعَةُ
الْمَرْأَةِ نَدَامَةٌ وَالصَّدَقَةُ تَدْفَعُ الْقَضَاءَ السُّوءَ

Husnü'l-meleketi yümnün, ve sûül huluki şûmün.

Husnü'l-meleke, güzel ahlâk. Güzel ahlâk, yümnün berekettir. Berekettilir.

Ve sûül ahlâk. Kötü ahlâklar da şûmün, bereketsizliktir, hayırsızlıktır, fenalıktır. Onun için ahlâklarınızı İslâm ahlâkı üzerine terbiye ediniz. Kötü ahlâklardan da son derece kaçıp korkunuz, adeta aslandan yılandan korktuğunuz gibi.

Ve tâatü'l-mer'eti nedâmetün. Kadınların sözünü dinlemekte nedamettir.

Aklı, niçin? Saçı uzun, aklı kısa derler. Onun her şeyi aklı ermez. Sözüne inan, itaat edersen, sonra pişmanlıklar duyarsın. Sor, danış. Ama kendi aklın ve büyük erkeklerin aklı daha âlâ ve üstündür. Onlarla yaptığın müşaverelerde aldanmazsın.

Ve's-sadekatü tedfeu'l-kadâe's-sûe. Sadaka, beş kuruş, on kuruş fakir fukaraya veriyoruz ya, bu beş kuruş, on kuruş gözümüzün görmediği sadakalar, ha birçok fenalık, fena kötü kazaların, kötü hükümlerin önüne geçer. Kötü kazalardan, kötü belalardan seni korur.

Dün bir kardeş geldi, hanım hanım. Hâli hatırını sordum, nasılsın?

Dedi ki, İşte üç tane kızım vardı. Birisinin kocası kaç senelikken araba kazasında düçar olmuş, öyle gitmiş. Birisine bilmem nerede bir kaza gelmiş, öyle gitmiş. Birisine bilmem nerede bir kaza gelmiş, öyle gitmiş. Kötü kazalar. E bunlardan Allah'a sığınmak, hem sığınırsın, dille sığınırsın, hem de elinden böyle sadaka vermek zorunda muhtaçlara, Cenâb-ı Hak bu fakurların yüzü suyu hürmetine seni de korur. Hepinizi de korur. Onun için sadaka vermekten katiyen çekinme.

Öyle herkesi de tecessüs edip de bu adam bu sadakaya layık değil ha, bırak şunu, deme. Bilmezsin işin iç yüzünü. El açmış senden istiyor, ver eline bir şey, geçir o tarafa. Tecessüs iyi değil. Bazı söylerler, fukaralar varmış ki apartmanları varmış, şunlar hanları varmış, hamamları varmış, onun vebali ona ait. O düşün-sün onu. Sen ona bildirsen ama başka tecessüs edip de var mı yok mu diye arama artık lüzum yok.

Yine:

حُسْنُ الْمَلَكَةِ نَمَاءٌ وَسَوْءُ الْخُلُقِ شُومٌ وَالْبِرُّ زِيَادَةٌ
فِي الْعُمْرِ وَالصَّدَقَةُ تَمْنَعُ مِيتَةَ السَّوْءِ

Husnü'l-meleketi nemâün. Yukarıdaki hadîsi daha açıklayarakdan güzel ahlâklar böyle her şeyin güzel olmasına, yetişmesine vesile olur. Bereketine sebep olur. Kötü ahlâklar da bereketsizliğine sebep olur.

Ve'l-birru. İhsanlar, ikramlar, iyi ahlâkın içerisinde. *Ziyâdetün fi'l-umuri.* Ömrü artırır, ziyade eder.

Olur, mu hoca efendi? Olur. İşte peygamber ziyade diyor. Ne diyeceksin? Ziyade ne demek?

Artmak. Altmıştaysa yetmiş olacak, yetmişse seksen olacak. Allah'ın işine karışmaya kimin gücü yeter? Kim bilir ki levh-i mahfûzda benim ömrümün ne olduğunu? Kimse bilmez. Bilmediğin için sen ihsan yap. Bir iyilik yap. İyilik ellerinle de olur, dilinle de olur, parayla da olur. Çeşitli iyilikleri yap. Ömrü ziyade eder. Ziyadeliği belki rahatlıkla ömrünü geçirirsin. Vakitlerin rahat rahat geçer. İbadet, taat etmeyi güzel güzel yaparsın. Bu suretle de günlerin uzun olur. Meşakkatle günler çabuk geçer. Rahatlıkla günler uzun olur. Akşam olmasını bilmezsin. Bu suretle de bakarsın rahatlık olur.

Ve's-sadekatü. Yine burada da ifade ediyoruz. *Temneu mîtete's-sûi.* Kötü ölümü meneder diyor. Kötü ölümü meneden şey sadakaymış. Hani sekteyi kalpten gitti diyorlar. Eh gider. Şundan gitti gider. Bundan gitti gider. Fakat bunları önleyici nasıl ki ilaçlar var. Hastaya şu ilacı al, bu ilacı al, bu morfunu yap, şu morfunu yap, bir şeyler yapıyorlar. Bu ilaçlarla nasıl insan tedavi oluyorsa, işte bunlar da manevi tedavidir. Manevi tedavidir. Sadakaları yerlerine verdin miydi, hayırlara verdin miydi,

bunların en güzeli ilim yollarına harcanan paralardır.

İlim yollarına verilen sadakalar, mesela bir sadakanın beş sevabı varsa ilim yolunda onun sadakanın sevabı elli, yüz, beş yüz, bin gider ileriye doğru. Çünkü İslâm'ın bekçisi iki tane. Birisi o Çanakkale'de göğüslerini toplara verip de şehit olan şu kadar şühedâ, bir. Bir de bu şühedâyı şehitliğin kıymetini, faziletini bildiren ulemâ var. Bu adama şehitliğin kıymetini bildirmeselerdi o orada ölmezdi. Bu şehâdeti yapmazdı, kaçacak yol arardı kendini kurtarmak için. Fakat şehâdetin sevabını biliyor, vatanı müdafaa etmenin ne kadar kıymetli olduğunu biliyor. Onun için canından geçiyor. Canım giderse gitsin, vatanım dursun diyor. Çoluğuma çocuğuma kimse elleşmesin diyor. Onlar rahat yatsınlar evlerinde, rahat rahat geçinsinler. Onun için benim canım feda olsun diyor. Onu ona ilimler öğretmiştir. Onun için ilimlerin verdiği fedail çok büyük.

Şehidin bir mertebesi var. 400'e kadar akrabası taallukatından şefa'at edecek, şefa'at hakkı kendisine verilecek, ilk kanının damlasıyla da bütün günahları silinecek. Bu böyle bir mertebeyken ulemânın mertebesine erişemez,

hiçbir zaman şehit. Hak, hak ulemâlarının mer-
tebesine erişmeye şehitlerin gücü yetmez.
Onun için ilim her şeyin üstündedir.

حُسْنُ الشَّعْرِ مَالٌ وَحُسْنُ الْوَجْهِ مَالٌ وَحُسْنُ اللِّسَانِ
مَالٌ وَالْمَالُ مَالٌ

Husnü's-ş-a'ri. Güzel saç görmek.

Malum, rüyada güzel saç gördün müydü?
Mala delalet eder.

Husnü'l-vechi, güzel yüz gördün. Birisini
gördün, çok güzel bir yüzü var. Mala delalet
eder.

Ve husnü'l-lisân. Çok güzel konuşuyorsun
veya konuşan var karşında, bunu görmüşsün,
anlatıyorsun, bu da mala delalettir. *Ve'l-mâlû
mâlûn.* Yine mal görürsün, o da mala delalet
eder. Yani rüyada görülen bu haller, hayattaki
mallara delalet eder olduğunu Cenâb-ı Pey-
gamber bize beyan buyurmuşlar.

حَصَادُ أُمَّتِي مَا بَيْنَ السِّتِّينَ إِلَى السَّبْعِينَ

*Hasâdu ümmetî mâ beyne sittîne ilâ
seb'îne.*

Ortalama. Ümmetimin yaşamak şeyleri 60
ile 70 arasında demiş. 70'i geçenler, 80, 90, 100
olanlar var, 100'ü de geçenler var. Bunlar

nadirattandır. Bunlarla kıyas kabul edilmez. Ekseriyetle giden insanlar ahirete göçmek şeklinde 60 ile 70 arasındadır. 70'i atladıysan bah-tiyarsın. 80'de ölüm ayrı mükâfat var, 90'da ayrı mükâfat var ama onlara da tahammül güç-tür. O zaman güç kalmaz, takat kalmaz. Onun bunun yardımına muhtaç duruma düşer insan-lar. O sağlıklarla olursa o bahtiyarlık. Yine ba-kınız.

d. Sadaka, Zekât ve İslam Ahlakı

حَصِّنُوا أَمْوَالَكُمْ بِالزَّكَاةِ وَدَاوُوا مَرْضَاكُمْ
بِالصَّدَقَةِ وَأَعِدُّوا لِلْبَلَاءِ الدُّعَاءَ

Hassinû emvâleküm bi'z-zekâh. Yine bu da Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in te-davi, manevi tedavi. *Hassinû emvâleküm bi'z-zekâh.* Siz mallarınızı, zekâtlarınızı vermek su-retiyle koruyunuz. Mallarınızı, zekâtlarınızı vermek suretiyle koruyunuz.

Zekâtın fevâidi namüteanaidir. İnsanın ufacık bir şöyle düşüncesi olsa yine kâfidir?

Bu malı veren sana kimdir? Sen kazandın mı bu malı? Yoksa sana kuvvet ve kudreti veren Hâlik-i Zülcelâl'in kuvvet kudreti sayesinde mi kazandın? Senden daha çok kuvvetli insanlar var tımarhanede bugün. Senden daha çok

kuvvetli insanlar var bugün hasta yataklarında. Onlar her şeyden aciz. Ama sana Allah kuvvet vermiş, zeka da vermiş. Çalışmak kabiliyeti de vermiş. Kazanıyorsun. O kazandığına diyor ki, kulum bak sana ben bu kuvvet kudreti verdim bu kadar mal mülk sahibi oldun, şimdi bunun kırkta birini benim için vereceksin işte diyor. Allah yollarında. Bu senin malının, geriye kalan malının kurtulmasına ve korunmasına sebep oluyor. Birçok şeyleri var. Tecrübeleri var, misalleri var. Onlara lüzum yok.

Ve dâvû merdâküm. Bak şimdi. Malı böyle sadakayla, zekât vermekle koruyun, bir de hastalarınızı tedavi edin, dâvû, deva, deva. İlaç verin hastalarınıza ilaç olarak. Kullanın, neymiş? *Bi's-sadekati.* Sadaka vermek suretiyle hastalarınızı ilaçlayın. Açık tabir yani. Manevi sadaka, senin alacağın şu veya bu ilaç. Evet. Bu lazım. Ama bir de bu yoldan tecrübe et bakalım kendini ki Peygamber sana öyle diyor.

Ve dâvû merdâküm bi's-sadekati. İbn Mes'ûd'tan rivayet. Sadaka vermekte güçlük çekme, zorluk çekme, elin açık olsun.

Şimdi hatırıma geliyor, biz sabahları camide az çok bir tesbih dualarla meşgul oluyoruz. Serin havalar, kış havalar.

Arkadaşlarımızdan birkaç tanesi şimdi hasta evlerinde yatıyorlar. Niçin? Soğuk almışlar, romatizmaları artmış, filan filan. Bazı camiler var, kaloriferleri var, güzel. Sıcacık içeri, sabahtan akşama kadar otursan zarar etmez. Burası Arabistan değil. Kış vakti soğuk oluyor camilerimiz. Bugünkü insan da eski insanlara da benzemiyor. Eski insanlar natür itibariyle sağlam insanlardı, tahammülleri iyiydi. Bugünkü insanlar ne kadar olsa zayıf bünyeli insanlar, sıkıntıya pek gelemiyorlar. Yarım saatlik bir oturma, bir soğuk alma, yataklara kadar insanları düşüyor.

Şimdi camimizde bir veya iki tane soba almaya bizim gücümüz yetmez mi? Pekâlâ yeter.

Bunu yapmaktan korkup kaçıyoruz selam verir vermez. Vehhabilerden öğrendiğimiz gibi hemen pabucunu alıp kaçsın mı herkes camiden? Yoksa otursun da Allah'a şöyle rahat rahat yalvarsın mı? Şimdi ediyoruz ama biraz zorluk var. Elimiz üşüyor, ayağımız üşüyor. Şu üşüyor, bu üşüyor ama bu sevabı da kaçırmamak için bekliyoruz. Ama bunu yapsak daha faydalanırız elbette. Bu, biz sadakayı verirken menfaatimizi de düşünmek lazım. Kendi menfaatimizin iktizası, camimizde iki tane soba kursak, ben

Çünkü Bursa'ya gittim de Bursa'dayken bizim ocuklar Şey sobası yakıyorlar böyle, bu linyit kömürünü yakıyorlar, sabahtan yakıyorlar, akşama kadar yetiyor. Akşamüstü bir daha yakıyorlar, sabaha kadar yetiyor, dolduruyor sobayı. Güzel. Şimdi gle iki sabah camiye hamam gibi yapar yani. Güzel. İnsan da Őmeden istediği vakit namazını güzelce rahat rahat kılar. Sadaka nasıl lazımsa, bu da lazım.

Ve eidd li'l-beli'd-de. Bak Şimdi baŐımıza ne geleceğini kim bilir ya?

Kimse bilmez. Buradan eve gidecek miyiz? Gidemeyecek miyiz? ıkacak mıyız? ıkamayacak mıyız? Bunda da haberimiz yok. Mehulmz bunlar. Meçhul denilen Őeylerin hazırlığı *ed-dua*.

Nasıl ki Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem teŐehhtte Allah'a dört Şeyden sığınırız dediği gibi her Şeyden de sığınmak lazım. En kolay dua, “Ya Rab Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz hazretleri senden ne gibi hayırları istediye ben de isterim Ya Rab. O ne gibi Őerlerden sana sığındıysa, ben de sana sığınırım ya Rabbim.” Bu kestirme bir dua.

Fakat bu duaların çok genişleri var. Bunların en güzelini Aliyyü'l El-Kārî Hazretleri Hizb-i A'zam denilen dua kitabında toplamış. Onun şimdi bizde bir taklitliğini yaparak onun bir ufağını topladık ki kardeşlerimiz okuyabilsinler ve Allah'a sığınabilsinler. Bu dualar sabahta akşamda okunduğu takdirde Cenâb-ı Hak o duaların sebebiyle bakarsın ki nasıl ilacın sebebiyle aspirini içiyorsun gribin geçiyor, bilmem neyi yutuyorsun, vücuda şey geliyor, bu nasıl maddide varsa maneviyatta da sadakayı verdiğin vakitte bakarsın bir rahatlık gelir vücuduna.

Ne sayesinde?

Hiç bilmem ne sayesinde olduğunu. Amerika'dan yahut Avrupa'nın yaptığı bu ilaçta sana bir şifa var da Allah'ın verdiği kelâmıda sana şifa olmaz mı? Onun için bazı insanlar okumalara itiraz ederler. Okumaktan der, ne olacak ya! Okursun sen, okudukça sana şifa nereden gelecek?

Olur, mu böyle şey?

Şimdi maddiyat derdi. İşte eczanelerde dolu ilaçlar, istediğini alır, ihtiyacına göre hangi ilaçlarsa onları kullanırsın. Adam şey mahiyetinde, onu susturma mahiyetinde bir büyük söylüyor bunu. Ona çirkin sözler söylüyor. Onu

harekete getirecek, asabını tahrik edici, yani sövme gibi pis sözler söylüyor. Adam kızıyor, bağıyor, çağırıyor. Diyor, ben sana tokat vurmadım, silah da çekmedim, bıçak da göstermedim, ne kızılıyorsun diyor. Canım öyle laflar olur mu hiç? Diyor, benim lafımla bu kadar müteessir oluyor, sinirleniyorsun da, Allah'ın kelâmını dinleyince, niçin olmayacaksın bakayım, söyle. Benim kelâmımdan üzülüyorsunuz bak. Allah'ın kelâmının karşısında nasıl dayanacağız?

O Allah'ın kelâmı ki,

لَوْ أَنزَلْنَاهُ هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا¹

Lev enzelnâ hâzâ-l kur-âne 'alâ cebelin leraeytehu hâşi'an.

Onun için kitabımıza iyi sarılmak ve onu iyi öğrenmek ve onu her gün okumanızı size tavsiye ederim Aziz Kardeşler. Bütün dert derde deva Kur'an'dır. Bütün dertlere deva Kur'an'dır.

Kur'an'ı bilmeyen kardeşlere de, hele bu gibi memleketlerde oturan kardeşlere acımdan başka çaremiz olmaz. Evet, köyde, dağda, bayırda hocası yoktur, hacısı yoktur öğrenememiştir ama bu memlekette olmaz o. Düdü

¹ Haşr Suresi 21.

galiba gazetede gördüm. Üç yüz bin küsur İstanbul'da okuma yazma bilmeyen insanı yazmış.

Olur mu bu?

Bir tane daha okuyayım şimdi size.

حَقَّتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَحَابِّينَ فِيَّ وَحَقَّتْ مَحَبَّتِي

لِلْمُتَصَافِينَ فِيَّ وَحَقَّتْ مَحَبَّتِي لِلْمُتَبَاذِلِينَ فِيَّ

Hakkat muhabbeti li'l-mütehâbbîne fiyye. Benim muhabbetim, sevgim, benim muhabbetim, sevgim yani Hak Celle ve Alâ diyor, benim muhabbetim ve sevgim o kimse için hak'tır ki, onlar birbiriyle sevişiyorlar. İki Müslüman birbiriyle candan sevişiyorlarsa Allah da onları seviyor demektir. Allahu Teâlâ'nın sevgisine işaret senin müslümanlarla ilgin, sevişiyorsan Allah sizi seviyor. Dışından sevişmek değil ama candan seviş. Öyle mürailik sureti olan sevişmeler, onu Allah bilir mürailik olduğunu. Onun kıymeti yok. Allah için sevişiyorsun, bu adam Allah yolundadır. Namazında, niyazında, ibadetinde, tevhidinde.

İşte şu su da var, bu su da var. Sevilmeye layıktır diyorsun, seviyorsun, onunla dostluk peyda ediyorsun. Bu dostluk peyda edişinden dolayı, Allahu Teâlâ hakikat muhabbeti diyor.

Benim muhabbetim buna vacip olur diyor. Se-verim bunları ben diyor. Allah sevdi mi, vurdun vurgunu yani. Allah bir kulu sevdi mi, vurdun vurgunu demek.

Ve hakkat mehabbeti li'l-mütesâfîne fiyye. İkinci, bu bir. İkincisi, Allah yolunda saf duranlar.

Gerek namaz saffı, gerek düşman karşısındaki saf. İkisinedir. Camilerde şu saflar kurulu-yor ya, cami ne kadar büyük olursa saflar da o kadar uzun oluyor. Bu uzun safları açık yapma-mak lazım. Eğri büğrü yapmamak lazım. İpi çe-kilmiş olduğu gibi doğru ve birbirine de kilit-lenmiş gibi sıkı olması lazım. Rahmet-i İlâhi'ye birinden diğerine güzelce geçer. Rahmet-i ilâhi'nin geçmesi için sıkılık mıkıllık şart değil amma burada da bir hikmet-i İlâhiye var. Saf-ların muntazam ve sık olarak kurulmasında Cenâb-ı Peygamber'in emirleri var. Açık olursa aranızdan şeytan geçer diyor. Bu tabi manevi bir terbiye bizi. Şeytan geçmek için arada boş-luk aramaz. Aramaz ama burada Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem bizim birbirimize kaynaşmamızı istiyor. Saflardaki kaynaşıklık, dışarıdaki de kaynaşıklığın alameti olacak. Safta sen benim yanıma sokulmazsan,

kaynaşmazsan benimle dışarıda hiç kaynaşmazsın. Çünkü hep birden bir dinde bir peygamberin ümmeti olaraktan bir Allah'ın huzurunda karşı karşıya durmuşuz. Yüzümüzü çevirmişiz hep bir kıbleye. Dilimizde hep Allah'ın kelamı. E şimdi buradaki saflardaki bu bağlılıktan dolayı Allahu Teâlâ bu bağlanan kullarını seviyor. Severim diyor.

Hakikat. Hakikat, hak ve hakikat, muhabbeti, benim muhabbetim hak olur, vacip olur. Vücutlara terettüp etmez Cenâb-ı Hak ama bize anlatmak için diyor.

Ve hakkat mehabbetî li'l-mütesâfîne fiyye. Safayı ihlâs manasına da koymuş.Yani ihlâs ile kulluk yapan kullarımin yahut saffetten namazdaki safları murad etmiş.

Ve hakkat mehabbetî li'l-mütebâzilîne. Mütebâzilin bezleden, ihsan-ı ikramda mübalağa eden, daima fakir-fukarayı gözetten, hayırlara iştirak eden, hayırlarda öne geçen kimse-leri de Allahu Teâlâ seviyor. Muhabbetim borç oluyor onlara, vacip oluyor onlara.

Onun için:

حَقُّ الْجَارِ أَرْبَعِينَ دَارًا هَكَذَا وَهَكَذَا وَهَكَذَا وَهَكَذَا
يَمِينًا وَشِمَالًا وَقُدَّامًا وَخَلْفًا

Hakku'l-câri erbaîne dâr. Komşuluk hakkı tam kırk tane.

Sağdan, soldan, önden, arkadan. Komşuluk hakkı hakkında *hurmetül câr, alel câr, kehurmeti* demeyin. Bir insanı vurmak, öldürmek nasıl haramsa, komşunun hakkına tecavüz böyle haramdır. Komşun velev ki Yahudi olsun, velev ki Ermeni olsun. Komşuluk hakkında, komşunun hakkına riayet Müslümanın ilk vazifesi.

Ananın hakkı gibi diyor. "*Cehurmatü ümmahati*" aşağıdakine. Binaenaleyh komşular birbiriyle daima iyi geçinmek mecburiyetindedir ve birbirleriyle olan hataları görmemek, kusura bakmamak çok fenadır. Suizan sahibi, dedikodular insanları birbirinden soğutup ayırmalarına vesile oluyor. Onun için dedikodu çok büyük günahtır ve insanları birbirinden soğutup ayırmak çok menem bir hatadır. Allahu Teâlâ Hazretleri ümmeti-i Muhammedi ve bizleri de korusun inşallah.

حَقُّ الرَّجُلِ عَلَى زَوْجَتِهِ أَنْ تُطِيعَ أَمْرَهُ وَأَنْ تَبِرَّ
قَسَمَهُ وَأَنْ لَا تَهْجُرَ فِرَاشَهُ وَأَنْ لَا تَخْرُجَ إِلَّا بِإِذْنِهِ
وَأَنْ لَا تُدْخِلَ عَلَيْهِ مَنْ يَكْرَهُ

Hakku'r-racüli alâ zevcetihi. Erkeğin karı
üzerindeki hakkı, hanımının üzerindeki, erke-
ğin hanımı üzerindeki hakkı.

En tüti'a emrahû. Kadının da erkeğine
karşı olan hakkı. Kadının erkeğine karşı olan
hakkı. *En tüti'a emrahû*. Erkeğinin emrine it-
aat.

En tüti'a emrahû. Şer'a muhalif olma-
dıkça. Şer'a muhalif diyor. Şer'a muhalif olma-
dıkça, onun sözlerine itaat edeceksin. *Ve en
tebirra kasemehû*. Dediklerini tutacaksın.

Ve en lâ tehçüra firâşehû. Yatağını bırakıp
kaçmayacaksın. *Ve en lâ tehruce illâ bi iznihi*.
Evinden ancak kocasının izniyle çıkacaktır. İzin
almadan çıkmayacaktır.

Ve en lâ tüdhile aleyhi men yekrahü. Ko-
casının sevmediği, hoşlanmadığı insanları da
evine almayacaktır. İsterse akraba-u taalluka-
tından da olsa mademki kocası onların gelme-
sinden hoşnut değil evine, onları kocası

olmadığı zaman da evine almamak kadının vazifesidir.

حَقُّ عَلَى اللَّهِ عَوْنُ مَنْ نَكَحَ التِّمَاسَ الْعَفَافِ عَمَّا
حَرَّمَ اللَّهُ

Hakkun alellâhi avnü men nekeha'l-timâse'l-afâfi ammâ harramallâh.

Haramdan korunmak için, iffetini muhafaza etmek için evlenen insanlara Allah'ın yardımı vardır. Onun için ev yapanın, evlenenin yardımcısı Allah'tır dediklerinden, Allahu Teâlâ ona yardım edecek, rızkına kolaylık verecek. Şunu yapacak, bunu yapacak. Sen korkma ki ben evlenirsem bunu geçindiremem, yapmam, edemem. Yardım eder Allah. İhlâsın olduğu takdirde. Kur'an-ı Azimuşşan'da bir âyet var.

Estâizubillah:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ²

Yâ eyyuhâ-llezîne âmenû'ttekû(A)llâhe hakka tukâtihi.

Bu âyet-i kerîmenin tefsirinde Cenâb-ı Peygamber buyuruyorlar ki:

² Âl-i İmrân Suresi 102.

حَقُّ تَقَاتِهِ: أَنْ يُطَاعَ فَلَا يُعْصَى وَأَنْ يُذَكَّرَ فَلَا يُنْسَى
وَأَنْ يُشْكَرَ فَلَا يُكْفَرَ يَعْنِي قَوْلُهُ تَعَالَى: اتَّقُوا اللَّهَ
حَقَّ تَقَاتِهِ

Hakku tukâtihi ne demek?

Hakku tükâtihi: En yütâ'a fe lâ yü'sâ. Günah işlemekten olan itaat.

İtaatimiz var ama ara sıra da günahlarımız var yani. Bu itaat değil. *Hakku tükâtihi* değil. *Hakku tükâtihi*, Allah'tan tam manası korkmak, isyansız korkudur. *Fe lâ yü'sâ.*

Ve en yüzkerâ fe lâ yünsâ. Allah'ı öyle ancak ki unutmak yok. Unutmak yok. Her an, yirmi dört saat Allah hatırında. Zikir, hatırdâ tutmak. Allah'ın Teâlâ'yı hatırından çıkarmıyor hiç. Bu büyük zikir. Daima Allahu Teâlâ hatırındaki görüyor, biliyor, benim nâzırım, şahidim, gözlemciyim, daima benimle beraber olan, zât-ı Celle Alâ, benim Allah'ım görüyor ve biliyor. Bu itikad içeriye ilişmeli ki Allah beni nerede olsa görüyor, nerede olsa biliyor. Her hareketimde. Öyleyse insan ufacık bir hata yaparken, düşünsün ki Allah'ın huzurundadır. Allah'ın görmesi kâfi değil mi?

Polis yok, jandarma da yok, başkası da yok, görecek şahit de yok, ispat da yok ama Allah'ın görmesi kâfi değil mi? Bunu unutmayacaksınız. Beni görüyor ve defterime de yazılıyor melekler tarafından. Yarın önüme konulacak. *İkrâ kitabek* diyecekler bana. Canım o nasıl olur? Ben toz toprak olacağım da. Canım elinde bir teyp var. Makineyi ne kadar kırarlarsa kırsınlar. Elindeki teybin içerisinde bir olan bir, ne diyorlar, şerit var. O şerit burada dolapta durdukça başka makineyi korsun yine söyleyeceğini söyler. Almış içerisine.

Bu gönül içeriye alıyor ne yapsan. Aldıktan sonra bu beden yıkılmış gitmiş, yıkılsın gitsin ne olacak? O teyp duruyor ama. Teyp *ikrâ* dedikleri vakit, *ikrâ kitabek*, hepsini okuyacak.

Şerit cır cır cır dönüp söyleyecek hepsini. Bu gözümüzün önünde bugün. Gözümüzün önündeyken bunu inkâra gücümüz yetmez. Öyleyse Allah'a teslim olmaktan başka çaremiz yok. Öylesine Allah'a dönecek ki zikret ki unutmayasın şunu.

Her zaman Allah bizimle. Bitti. *Ve huve meaküm* diyor. Ben sizinleyim ve size sizden daha yakıным. Daha ne diyeceksin? Size sizden yakıным ve sizin her harekâtınızı biliyor ve

görüyorum. Kaçamak yolunuz yok. Öyleyse hareketâtınızı buna göre düzeltin. Geldiğiniz vakitte de ahirette, cennetin en güzel yerlerine nâil olursunuz.

Cennetin sekiz kapısı var. Sekiz kapısı muttakilere açılacak benle gir içeriye diyerekten. Bir insan da 8 kapıdan da girecek. Bir insan 8 kapıdan girebilir mi? Bir insan bir kapıdan girer. Fakat Allahu Teâlâ Celle ve Alâ insana verdiği kudret ve kuvvet hiçbir şeyde yok. Onun için onu 8 kapıdan geçirir gibi geçirecek.

Numarası dünyada da var işte. Bizim Bursa'da Somuncu Baba derler bir zat var. Hutbeye çıkmış, güzel bir hutbe okumuş. Evliyâullah'tan bir zat imiş. Camiden çıkınca, vaaz edip bittikten sonra çıkınca, caminin üç kapısını da tutmuş cemaat, elini öpelim bu zatın diyerekten, her üç kapıda biz onun elini öptük diyor. Biz onun elini öptüydük. Zahiri ulemâsı yok mu, ya böyle şey olmaz, inanmayın bunlara diyor. Zahiriler. Fakat batıniler diyor ki, Allah bir kulunu kırk kapıda da çıkarır, her kapıdan da geçirir.

Niçin?

Sen şeytana inanıyor musun, cine inanıyor musun? Cin çeşit kılıklara giriyor. Âdi mahlûktur. İnsan eşref-i mahlûk. Niçin onun yaptığıını

yapamayacak? Kudret Allah'ındır. Bir anda Mekke'ye gider, bir anda dünyayı dolaşır gelir. O taa makinesini kuruncaya kadar mümin dünyayı dolaşır. Demek ki Allah'ı unutmamak suretiyle zikredecek.

Ve en yüşkera fe lâ yükfer. Hiçbir suretle de Allah'ın nimetlerine, küfran-ı nimet etmediği suretiyle elhamdülillah, şükür elhamdülillah diyecek.

Büyük kardeşlerin hakkı, küçüklere karşı valide hakkı gibiymiş.

حَقُّ كَبِيرِ الْإِخْوَةِ عَلَى صَغِيرِهِمْ كَحَقِّ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ

Kehakki'l-vâliidi alâ veledihî. Ananın evladına karşı hakkı nasılsa, büyük ağabeyinin de küçük ağabeye karşı hakkı öyle. Küçük büyüğe karşı hürmetkâr durack. Anasına karşı nasıl hürmetkârsa, babasına karşı nasıl hürmetkârsa, ağabeysine karşı da böyle hürmetkâr olması Müslümanlığın vazifelerinden birisi, İslam'da vazifelerden birisi.

Birisi de:

حَقُّ عَلَى مَنْ قَامَ مِنْ مَجْلِسٍ أَنْ يُسَلِّمَ عَلَيْهِمْ وَحَقُّ
عَلَى مَنْ أَتَى مَجْلِسًا أَنْ يُسَلِّمَ

*Hakkun alâ men kâme min meclisin en yüs-
sellime aleyhim.* Bir meclisten çıkıyorsunuz,
ayrılıyorsunuz, esselamu Aleyküm. Esselamu
aleyküm diyerek çıkmak müslümanın borcudur.
Çıkacağınız vakitte gideceksiniz, insanın bir ih-
tiyacı olur, ayrılmak ister meclisten. O zaman
Allah'a ısmarladık demek kâfi değil. Esselamu
Aleyküm. Cenâb-ı Peygamber'in tarifi.

Ve hakkun alâ men etâ meclisen. Birisi de
geldi. Hemen oturuvermeyecek. Esselamu
aleyküm. Öyle oturacak.

Yine, birkaç tane var zararı yok onları da
okuyuvereyim.

حَقُّ الْوَلَدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يَعْلَمَهُ الْكِتَابَةَ وَالسَّبَّاحَةَ
وَالرَّمَايَةَ وَأَنْ لَا يَرْزُقَهُ إِلَّا طَيِّبًا

Hakku'l-veledi ale'l-vâlid. Çocuğun
hakkı var anası üzerinde, babası üzerinde.

Nedir?

En yüallimehü'l-kitâbete. Çocuğa oku-
mayı, yazmayı öğretmek. Okumayı öğretmek.
Bugün yalnız, yani basit okumalar kâfi gelmi-
yor. Okumadan murad, kemâl derecesi. Üstün

bir dereceye kadar çocuğu okutacaksın. Çünkü faydası umumadır.

İkincisi, yüzmeyi öğreteceksin. Denizde, havuzda, nerede yüzmesini öğrenecek çocuk. Babanın vazifesi, ananın vazifesi.

Ve'r-rimâyete. Atmayı öğreteceksin. Atmayı öğreteceksin. Geçenlerde duydum da şaş-tım. Gavur kızlarına, çocuklarına boyuna bol cephane atın diye onları alıştırıyormuş atmaya. Bu Müslümanın vazifesi. Müslüman yapacak bunu. Evladına atışı öğretecek. Bir köyde bulunuyordum da başladı tak tak tak silahlar atılıyor. Çerkez köyüydü. Ne oluyor dedim. Çocuk askere gidiyor dedi. Onu uğurluyoruz. Böyle şey mi olur? Çocuk kurşun sesine alışsın diye atarlar bunu dedi. Düşmanın karşısına çıktığı vakitte korkmasın. Kurşun sesine alışsın diye- rekten bu takırtı yaparlar işte. Demek ki Efen- dimizin tarifi şeysi.

Ve en lâ yerzükahû illâ tayyiben. Çocuğa ancak helal yedirsın. Çocuęuna yedireceği lokma helal olsun. Ki anaya babaya da faydalı olur, cemiyete de faydalı olur, her şeye faydalı olur.

حَمَلَةُ الْعِلْمِ فِي الدُّنْيَا خُلَفَاءُ الْأَنْبِيَاءِ وَفِي الْآخِرَةِ مِنَ الشُّهَدَاءِ

Hameletül'l-ilmî fi'd-dünyâ hulâfâü'l-en-biyâi, ve fi'l-âhirati mine's-şühedâi. Bakınız. *Hameletül'l-ilmî.* İlmi hamil olan insanlar. Bu ilimden maksat fizik ilmi değil. Hesap ilmi değil. Ticaret ilmi değil. Çeşitli ilimler. Bu ilimden murad, ilm-i Kur'an ve ilm-i Hadîstir. Bu ilimleri öğrenmek *Hulafaü'l Enbiya*, peygamberlerin halifesi olmak salahiyetine insanları eriştirir. *Ve fi'l-âhirati mine's-şühedâi.* Yatağında ölmüşsündür ama şehitler meyanındadır. Hulefa.

Yine bakınız:

حَمَلَةُ الْقُرْآنِ هُمُ الْمُعَلِّمُونَ كَلَامَ اللَّهِ الْمُتَلَبِّسُونَ بِنُورِ اللَّهِ مَنْ وَالَاهُمْ فَقَدْ وَالَى اللَّهَ وَمَنْ عَادَاهُمْ فَقَدْ عَادَى اللَّهَ

Hameletü'l-kur'âni hüümü'l-müallimûne kelâmellâhi.

Hamele-il-kur'ân şimdi ilmi hamil, Kur'an'ı hamil, ilmi hamil demektir. Kur'an'ı yüklenen insanlar, gerek hafız olsun gerek hoca olsun.

Hümü'l-müallimûne kelâmellâh. Kurra'dan maksat lafzını değil, lafzıyla beraber manasını da yüklenen insanlar demektir. Bunlar, *hümü'l-müallimûne kelâmellâh.* Allahu Teâlâ Hazretlerinin kelâmını yüklenmiş olan insanlardır ki *el-mütelebbisûne bi nûrillâhi* Allah'ın nurundan nur alırlar. Aynayı güneşe tuttuğu vakitte, nasıl onun ışığını alıp da başka tarafa naklediyor? Kur'an'ın ilmi de böyle arkadaş. Alır, verir.

Kim onları korursa, *men vâlâhüm fe kad vâlellâhe*, ve *men âdâhüm fe kad âdallâhe*. Onlara dost olanlar Allah'ın dostu, onlara düşman olanlar Allah'ın da düşmanıdır. Kesinlikle.

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'e, şimdi onun şeyisini söyleyeceğim.

Hep beraber bir salât ü selâm okuyalım.

Allahümme salli alâ seyyidînâ Muhammedîni'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim. Allahümme salli alâ seyyidînâ Muhammedîni'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim. Allahümme salli alâ seyyidînâ Muhammedîni'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim. Allahümme salli alâ seyyidînâ Muhammedîni'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim.

e. Peygamberimizin Hayatının

Ehemmiyeti

حَيَاتِي خَيْرٌ لَّكُمْ تُحَدِّثُونَ وَيُحَدِّثُ لَكُمْ فَإِذَا أَنَا
مِتُّ تُعْرَضُ عَلَيَّ أَعْمَالُكُمْ فَإِنْ رَأَيْتُ خَيْرًا حَمِدْتُ
اللَّهَ وَإِنْ رَأَيْتُ شَرًّا اسْتَغْفَرْتُ لَكُمْ

Hayâti, Cenâb-ı Peygamber diyor.

Hayâti, benim hayatım, o devirdeki bulunduğuş hayatım. *Hayrun lekum.* Peygamber içinizde, sizin için en hayırlı bir şey benim aranızda bulunmaktığımdır hayatım. Sizin için hayırlıdır.

Niçin?

Tühaddisûn. Söylersiniz. Dinlerim, cevaplandırırım. İstediklerinizi öğrenirsiniz, müşküllerinizi hallederiz. *Ve yühaddesü leküm.* Size birçok şeyleri haber veririm. Kur'an manalarını olsun, bütün verdiği bu hadîs kitaplarındaki birçok malumatlar, işte hayatımdayken size verilmiş hediyelerimdir benim.

Bugün bu dinlediklerinizden, onun hediyelerinden birer hediyedir bize. *Fe izâ ene mittü.* Fakat herkes muvakkat dünyada. Herkes muvakkat. O Peygamber olmakla. O da bir gün bize veda etti. Gitti.

Fe izâ ene mittü. Ben gittim ama *tü'radu aleyye e'mâlüküm*, iyi biliniz ki sizin amelleriniz bana arz olunmuş. Siz nerede olursanız olun, dünyanın her köşesinde olun. Sizin amelleriniz bana arz olunur. Yani bugün dünya içerisindeki hükümetler arasında bir vasıta var, telli telsiz. Memleketlerin haberlerini derhal yetiştiriyorlar merkeze. Olan biten vakaları derhal yetiştiriyorlar. Şurada şunları yakaladık, burada bunları yakaladık, şurada şu oldu, burada bu oldu diyerekten merkez derhal haberdar oluyor. Bu Allah'ın peygamberi aziz kardeş. Allah'ın peygamberi. Arada öyle vasıtalar var, senin gözün görmez bunları. Onlara biz melekler deriz.

O melekler imanımızdandır ki. Amentü bilahi ve melaiketihî diyoruz. Canım görmediğime inanayım mı? Görmediğine inanmıyorsan gelme buralara. Müslüman olmalısın. Sen aklını göster bana. Çıkar aklını. Ben de ki benim aklım şudur deyip gösterebilir misin? Ruhunu gösterebilir misin? Bunlar hep şeylerle anlaşılır. Zahirleriyle anlaşılır. Tezahüratla. Akıllı iş yaparsan akıllı derler. Delice iş yaparsan akılsız adam derler.

Binaenaleyh Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem diyor ki, ben ahirete göçtükten sonra sizin amelleriniz bana arz olunacak. Neyle arz olanacak deme. Allah bize öyle vasıtalar vermiş ki şu kafatasındaki aklın bir zerresinin gidiş hesabını yapacak makine yok dünyada. Bir anda dünyayı dolaşıyor. Zerresi kafamızdaki. Allahu Teâlâ'nın öyle melekleri de var ki, bu ağızlarımızdan çıkan lafları, yaptığımız bütün harekâtları, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'e arz ediyor.

Fe in raeytü. Ben gördüğüm vakitte, *hayran*, bu geliyor, falan memleketteki kulun böyle namaz kılıyor, böyle okuyor, böyle salât ü selâm getiriyor. *Hamidtüllâh.* Allah'a hamd ediyor. Ya Rabbi çok şükür. Ne güzel kullarım, ümidim var, derim. Allah insanları şaşırtmasın.

Geçen gün bir Arap vaazı dinledim. Mekke-i Mükەرreme'de bir Arap hocası vaaz ediyor. Vaaz ederken diyor ki buraya geldiniz, haccınızı da yaptınız, Allah kabul etsin. Medine'ye gitmeye lüzum yok diyor. Dağılın evlerinize, gidin memleketlerinize. Oraya gidip salât ü selâm okuyacaksınız ya, onu evinizden yaparsanız yine o salât ü selâmınız sizin Medine'deki yatan peygambere vasıl olur. Oraya kadar

ihtiyar-ı zahmet etmeyin diyerekten mezheplerin itikadınca Müslümanları o yoldan çevirmeye çalışıyorlar. Hâlbuki Cenâb-ı Peygamber'in huzurunda bir an durabilmek devleti kâinata değmez yani. Ne demek efendi, insan deli olması lazım ki bu sözü söylesin. Deli olması lazım ki bu sözü söylesin de Müslümanın peygamberinin huzurunda el bağlayıp boyun bükmesine engel olsun. Bu olur şey değil. Onun huzurunda çeşit bugün şeyler var efendim, görüyoruz hepimizin önünde işte televizyonlar. Ta Amerika'dakinin, şuradakinin, buradakinin şekillerini, şemailerini karşımıza gösteriyor da Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in karşısında duran televizyonun gücünü kimse bilmez. O güç orada hepimizin böyle fotoğraflarını alıp Resûlullah'ın huzuruna koyuveriyor. Buna mani olmak delillikten başka bir şey değildir. Allah bana kuvvet vermiş, ben Mekke'ye gitmişim, haccımı yapmışım da bu şeriatın sahibi olan, o peygamberimin gidip de ziyaretini yapmayacağım, bundan daha büyük ahmaklık mı olur dersin?

İşte *hayâti hayrun leküm*. Olduğu gibi. Memati, o da ahireti göçüp o da hayatım çünkü amelleriniz bana arz olunur.

Binaenaleyh biz Resûlullah'ın karşısına gittiğimiz vakit "*Es salatu ves selamu aleyke ya Resûlullah*" iki karşı muhatap var. Karşındadır Resûlullah yani. Gözünü aç görürsün. Gözünü aç görürsün. Zannetme ki o şebekenin içerisinde.

"Niçin yahu olur mu hoca efendi bin üç yüz sene evvel ahirete göçen insan da hayat olur mu?" Sen hayatı bilmezsin, ben de bilmem kardeşim. Allah kusurumuzu affetsin. Hayat senin benim bildiğim gibi değil. Hayat, asıl gözleri yumduktan sonra olan hayattır.

Onun için Cenâb-ı Hak:

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ³

Velâ tekûlû limen yuktelu fî sebîlil(A)llâhi emvât.

“Siz şehid olan şühedaya öldü demeyin”, diyor Allah.

Şüheda nerede kalır Peygamber'in yanında arkadaşım? Nerede kalır? Şühedaya ölü diyemiyoruz da Peygamber'e nasıl diyeceksin ölü? O bir yerden bir yere geçmiş, Şimdi orada bizim harekâtlarımızı gözlemekte. Onun için

³ Bakara Suresi 154.

karşısına gittiğimizde es-selâtu ve's-selâmu aleyke ya Resûlullah deyişin şeysine paye yoktur yani, paye yoktur.

Allah hepimize her sene gidip de O'nun karşısında durup saadet, selametlerle selamlar verebilmek nasibi müyyesser etsin.

Ve in raeytü şerran. Bak şimdi, beşeriyet ya. Kusursuz da olmuyoruz işte. Ne yapalım, bazen de kusurlar oluyor. Baktım ki ümmetimin den kötülükler görüyorum. Fenalıklar görüyorum. *İsteğfertü leküm.* Peygamber bu. Allah sizi kahretsin demiyor. Nasıl ümmetsiniz demiyor.

Ya Rab bunları mağfiret et, rahmetine kavuştur diyor o Peygamber. Ne güzel Peygamber. Allah böyle Peygamberin yolundan bizleri ayırmasın, şefaatten mahrum etmesin. Bir tane daha okuyayım size.

خَابَ عَبْدٌ وَخَسِرَ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ فِي قَلْبِهِ رَحْمَةً
لِلْبَشَرِ

Hâbe abdün ve hasira lem yec'alillâhü fî kalbihî rahmeten li'l-beşeri.

Bunu iyi belleyiniz. Amr İbn Habib'den rivayet olarak geliyor.

Hâbe, helâk manasında. Helâk manasında, *ra'sûl-mâlini (sermaye)* kaybetmiş. Servetini kaybetmiş. Ömrünü mahvetmiş. Efendim. Çırılçıplak kalmış bir adam. *Hâbe*. Bu adam *Ve hasir*, hüsrandır.

Lem yec'alillâhü fî kalbihî rahmeten li'l-beşer. Beşer. Mümin demiyor ha. *Li'l beşer*. Bütün Allah'ın kullarına merhameti olmayan kalp, mahvolmuş, ömrünü zayi etmiş, iflas etmiş bir adamdır.

Müminin kalbinde beşere karşı bir merhamet olacak. Gavur, Ermeni, Ermeni kim olursa olsun neyime lazım benim.

Ama ıstıraba düşen bir Müslümanın bahuş Müslüman olacağı. Onun yardımına koşmak, onu kurtarmaya çalışmak bütün Müslümanların vazifesi.

Bundan mahrumsa o kalp, yazık olur o kalbe, o kalbin sahibine.

Allah cümlemizi affetsin. Tevfikat-ı samedâniyesine mazhar etsin.

Geçmişlerimizi de affetsin. Geleceklerimize de iyiliklerle gelmeler nasip etsin.

Bizi de mağfirin zümresine ilhak eylesin.

Allah cümlemize iyi hayatlar sürüp iyi şekilde ahirete göçmeler nasip etsin.

El Fâtîha.

Mehmet Zahid KOTKU
İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis
Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ